

Történelmet iktatott törvénybe a magyar országgyűlés.

A képviselőház után a Fel-sőház is a román uralom alól fel-szabamult keleti és erdélyi ország-részeknek a Szent Koronához va-ló visszatéréséről szóló javaslat tár-gyalásával kezdte meg őszi mun-káját.

Két év alatt ez már a har-madik országgyűlés, amelyik a ma-gyar kormány és diplomáciánk ki-tartó, szívós munkájára hazatért. A magyarság, mint ahogy az északi és észak-keleti részek, úgy a keleti területek egy részének vissza-csatolását is határtalan lelkesedéssel és kitörő örömmel fogadta, bár az öröm közé sok üröm is vegyül, ha a határokon tulmaradt millió magyar sorsára gondolunk.

A visszacsatolást törvénybe iktató felsőházi ülésen maga Te-leki Pál gróf miniszterelnök is ki-tért arra a lehetetlen helyzetre, amibe elszakított véreink kerültek. Azzal, ami ma odaát folyik, talán csak az optálásokat akarják ki-kényszeríteni. Az optálás, a szü-lőföldről való elköltözés azonban nem megoldás. Helyesen állapította meg a miniszterelnök, hogyha az ember el is költözik más országba, de azt a helyet, ahol született nem felejtí el soha, mindig az marad igazi otthona, s állandóan hazavá-gyik. Optálással, kényszerű lakos-ságcserevel, kiűldözéssel nem lehet megoldani az erdélyi kérdést. Az az atmoszféra, amit az atrocitások keltenek, megmértelyezi a délkelet-európai államok és népek életét s lehetetlenné teszi a békés fejlődést. Mesterségesen szítják az ellentéteket s minden kérdést a gyűlölkö-dés és a harc irányába terelnek. Pedig ha ezt nem tennék, megva-lósítható volna a délkelet-európai béke megteremtése. Mi, magyarok

önuralommal, a noblesse oblige el-vének érvényesítésével fogtunk hozzá vállalt kötelezettségeink tel-jesítéséhez és örömmel lattuk, hogy Erdély népe — a románság is — általában megnyugvással és szere-tettel is fogadja a mi méltányos és kötelelességtudó közigazgatásunkat. Ez érthető is, mert a nép megérzi, hogy mi az emberséges és igazsá-gos bánásmódot vittük magunkkal s inkább vagyunk istápolói ennek a népnek, mint az az idegen elem, amelyik 20 éven keresztül gyarmat-ként kezelte Erdélyt.

Nagy feladatok várnak ránk a visszacsatolt részeknek az anyaor-szággal való egyesítése terén. A miniszterelnök érzi a reánk há-ruló történelmi feladatok súlyát és érzi kötelelességünket Erdellyel és Magyarországgal szemben. Meggyő-ződésünk, hogy kötelelességét úgy fog-ja teljesíteni, s úgy fogja megoldani nagyszerű feladatát, hogy a visszatért keletmagyarországi és erdélyi terüle-tek lakossága valóban itthon fogja érezni magát. Tisztaban van a mi-niszterelnök azzal, hogy a nemzeti-ségekkel kapcsolatos megbékéle-sünknek, egyszersmind a magunk megmaradásának, felvirágozásának és megerősödésének is a megértés lesz a záloga.

Ezt a megértést — ugyilátszik — hasztalan várjuk szomszédaink-tól, mert olyan légkört igyekeznek teremteni, amely elválasztja egy-mástól a lelkeket. Magyarország mindezek ellenére is hajlandó a jó szomszédi viszonyra, de nem néz-heti ölbe tett kézzel fajtestvérei ül-dözését, kifosztását s ha odaát a jobb belátás nem kerekedik felül, kész arra, hogy minden rendelkezésére álló eszközzel megtorolja és megakadályozza az atrocitásokat.

Az állam létjoga.

Szent Tamás mondja, hogy a ter-mészet az emberbe öntötte, szükségse-rűen kitörő és működő ösztönök révén szól hozzánk és hogy ezeknek a tettelekre foglalása alkotja a természeti törvényt és jogot, de minden természetes ösztön és törekvés alapja, bizonyos tekintetben vég-ső célpontja az önfenntartás. Hogy en-nek mértéke nem a tiszta egyéni, egyedi, sőt nem is a személyes érdek, ugyan-attól a Szent Tamástól halljuk. Az em-bert egész szerkezete külső tényezőkhöz utasítja. Ezek szerint kell tehát mérté-kelni és mérsékelni összes hajlandósá-gait és igényeit, úgy, hogy megint igaz, amit Szent Tamás mond, hogy az ember erkölcsi léte még természetes igényeinek érvényesülésében is esse secundum ratio-nem, az ész világtól kormányzott, min-den megmozdulásában ettől átitatott lét. Minden tehát, ami létrehozó és kormány-zó erő, vagy tényező szerepében áll az ember előtt, vagy mértékeli vagy mérsé-keli természetadta jogait. Mértékeli az, akitől egész lényében függ a kitélő ter-mészetével együtt ennek hajlandóságait is nyerte. Mérsékelik azok, akitől emberi létében valamilyen nyert a szülő, a ház,

az állam és ennek alkotó elemei és szervei.

A család is tehát, mint ilyen alkotó eleme elsősorban a társadalomnak s eb-ben a minőségben van emberi létjoga. Ha ettől a feladattól eltér, nem várhatja, hogy védjék, éppúgy nem, mint a köte-lességeről megfellebbezett egyed sem ki-vánhatja, hogy elől szerezében támo-gassa a társadalom. A természettől ka-pott létjogot súlyos kötelezettségek kísérik tehát ennek élvezői részéről, aminők az államé a védelem szempontjából.

Mint a kultura tényezői, de lega-lább is mint erre alkalmas, hivatott ala-pnyok lépnek be a társadalomba az egyén és a család. A fejlődés szempontja szerint ezekből alakul ki a nemzet, amely ugyanannak a természetadta jognak képviselője, mint az egyén. Itt még alig tá-voztunk el a szigorú értelemben vett ter-mészetjogtól. Csak néhány lépést kell ten-dünk és anélkül, hogy bármiféle idegen, pozitív elemet vinnénk be gondolkodá-sunkba, jutunk el a természetjog széle-sebbkörű fogalmazásához és kodifikálásá-hoz, mikor a nemzetek létjogát oly mér-tékben és olyan szentesítés alakjában áll-ítjuk, mint az egyénét és a családját. A

nemzet még inkább kulturtényező, mint ezek, mivel több benne az egyetemes érték, létfenntartó és nevelő erő, mint ezekben. Hogy a nemzet léte a termé-szetjog védelme alatt álljon ugyanolyan előfeltételek szükségessége, mint azt fentebb említettük: amíg a nemzet megfelel igazi kulturális feladatainak, addig senki sem nyulhat hozzá anélkül, hogy a termé-szet Urának jogait ne sértene. A nem-zetek egymást taníthatják, segíthetik, de létükben nem támadhadják meg addig, amíg büntényekkel büntetésre méltóknak nem bizonyultak vagy közveszélyessékké nem váltak.

A kulturtényező, a létrehozó és kormányzó erő, az államban nyer teljes értékű személyi létet. A fejlődés rendjét nézve talán kissé távolabb jutunk a tiszta természetjogtól, mikor az állam termé-szetes létjogát is állítjuk, de a természet Urának szándékait tekintve és az érték-igény szemléletét nézve igaz az, hogy előbbrevaló az állam létjoga, mint a nem-zet, a család és az egyén. Hiszen ezek is az államban nyerik meg teljes értékű személyi létük kifejlődésének alapfelté-teleit. Az állam így fogalmazott létjogában bennfoglaltatik elemeinek létjoga úgy mint az egyetemes létrehozó erőben a részle-ges erők minden megnyilvánulása. Ezál-tal emelkedik az állam eszményi magas-latra s ha ezen megmarad, ha valóban lét és erő forrásává lesz mindazoknak,

akik az államban válnak teljes értékű kulturtényezőkké vagy az államtól vár-ják kiegészüléstüket, akkor az állami lét-jog a természet védelme alatt áll.

Az állam értéke nem nagyságától, anyagi erejének mértékétől, hanem szel-lemi, nevelő mivoltától függ. A materia-lizmus államának célkitűzése és cauc-pontja lehet a nyers erő, ennek kifejtése és irgalmat nem ismerő megvalósítása. Mindent eltörpíthat, ami utjában áll, min-dennek a létjogát megtagadhatja, ami szem-ben nem hasznos, vagy ami másképp, a szellem fegyverzetében akar érvénye-sülni. De az az állam nem emberalakul-at, ez az állati, sőt állat alatti adottságok összetömrítése eldurvult emberi koponyákban. A természetjog és a keresztény-ség államának nem a nyers erő, az erő-szak gyakorlása a feladata, hanem a szel-lemi összetartás, a nevelés, emberek kép-zése, emberi élet megvalósítása. Hogy az államok léte és élete e két sarok között forog, ismeretes. Ez adja a létjoguk meg-ítéléséhez szükséges szempontokat is. Tar-tósságuk sikere sajnos nem ettől függ: a nyers erőszak sokszor huzamosabb ideig tarthatja fenn, több erőt biztosíthat az ál-lamnak, mint a szellem fegyverei.

És sajnos, ez téveszti meg legtöbb-nyire a látszat szerint gondolkozó tömeg-embert.

(ány.) —

Albertakna erkölcsi filmjének a margójára.

Mégegyszer írunk Albertakna álla-motairól. Irunk a szeretet s a megbocsá-tás hangján. Kirakatba tettük a fekete gyémántok földjén élő emberek egyé-nemelyikének botlásait, hibáit, vétkeit és bűneit, amelyeket a törvény szigorú sza-va sújt. De ezeket is csak azért tettük, mert nevelni akartunk. Azt óhajtottuk vele, „hogy elrettentsünk másokat” ilyen kilengésektől. Jóságunkat félreértet-ték. Eppen ezért, most kitérünk erre is, mert szerkesztőségünket felkeresték s a tudósító személye iránt érdeklődtek.

Lapunk mindig az igazság mellett harcolt. A sajtó csak akkor felel meg céljainak, ha szíveket s lelkeket indít meg a nemesebb életutak felé. Az albert-aknai eseményeknek közzétételével mi csak javítani óhajtottunk s azért meg-kérdeztük munkatársunkat, hogy közli e velünk vajon általánosan érthető-e ez a tünet, amelyről tájékoztatott bennünket, avagy csak szórványosan-egyes esetekben. A feleletet itt adjuk abban a meggyő-ződésben, hogy Albertaknán a megsértő-döttek megnyugszanak már most, mert távol állott úgy a lap vezetőségétől, mint a tudósítótól, hogy bárkit is megbántson. Közöljük a híradásunkkal kapcsolatosan keletkezett féreértések elosztására az alábbiakat cikkirónk tollából:

A mi telepünk életének filmjében a megjelent sorok csak egyes esetekben állanak fenn. Nálunk hál' Istennek igen sok derék, becsületes, tulajdonjogtisztelő értékes ember él. Nem kevésbé tömér-dek azoknak a leányoknak a száma, akik lilomos életet élnek, akik a Katolikus Leánykör tagjai. Hatszáz lélek között akad

szemét is... s a cikk csak ezekről em-lékezett meg. Öszintén fájjalom, hogy egy helyszűke miatt összesűrített beszámolóban a szavak takarékoságával nem lehetett külön-külön rámutatni a tényekre. Az általánosítás nem áll fenn teljesen a telep jószágos, derék hányász-családokra s azok gyermekeire... még kevésbé csak a nyugdíjas, kegydíjas, stb. emberek hoz-zátartozóira. Egy-két bűnös miatt nem szenvedhet a telep... s azért mindenesetre ünnepélyesen kijelentem, hogy csakis azokra vonatkozik a közlemény, akik a bíróság előtt sem állják meg a helyüket. E miatt a cikk miatt nem kell könnyez-nie a „jó embernek”, a tisztáknak és a hófehéreknek, csak azoknak, akiknek „vaj volt és van a fejükön.”

Kijelentem, hogy pappal, jegyzővel, tanítóval társulati tisztviselőkkel együtt, kö-zös nevezőn harcolunk a szebb, boldogabb jövődőlert s reméljük is, hogy egy-két kó-rós tünet miatt az illetékes tényezők nem ítélk el önzetlen munkánkat.

Ami pedig végtelenül bánt engem, hogy ártatlanok felajdultak a cikkre, ki-jelentem, hogy csakis azok értendők é-rthetően alattuk, akik bűnösök. Neheztel-lésük jól esik, mert ebből nyernem én is az igazoláshoz, hogy jól végzem és fog-tam fel a feladatomat, hogy a sajtóval nevelni kell.

Azért akik neheztelnek, azoktól ün-nepélyesen és jogszerűen bocsánatot ké-rek, kihangsúlyozva erősen, hogy sem a telep lakóit, sem senki más illetéktelen bántani nem akartam.

Legyen közöttük áldás, békeség, szeretet, megértés.

V.

ERDÉLYÉRT

mozgalom javára művészetet rendez vá-rosumk régi kultur-egyesülete, az Acélgyári Olvasó-egyelet I. hó 12-én, szombaton este 8 órai kezdettel, egyesületi díszter-mében.

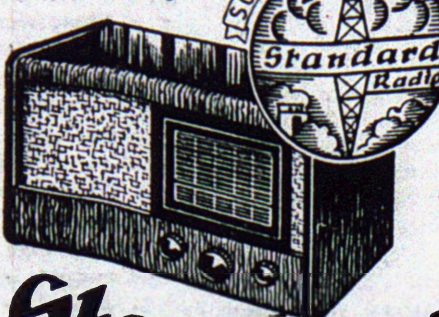
A zeneművészet fiatal európai hírű hegedűmesterét fogjuk hallani, akit vá-rosumk szülői kapcsolatok révén, régebbi idők emlékei kötnak össze.

A művészet fiatal mesterét Albert Ferencet két művészársával, Petri Endre és Járny József-fel szeretettel várják ab-ból az alkalomból, hogy művészetükön át az „Erdélyért” mozgalom jótekonny adomá-nyait növelni fogják. Vársumk legantistált közönségét szeretettel várja az Olvasó-egyelet

ELNÖKSÉGE.

termék élmény
de az igazi
gyönyörűség:

**Standard
RADIO**

Az „Erdélyért”-est mai műsora:

1. Erdélyi induló: Zenekar-dalárda, vezényel Ursutz József karnagy.
2. Erdélyi élmények, előadja Borsos Gábor.
3. Franck Césár: A-dur hegedű-zongora szonáta 4 tételben. Előadja: Albert Ferenc és Petri Endre.
4. Lehár Ferenc: Mosoly országa. Belepő. Farkas Ödön I. Salzburgi csapásokban. II. Sir a nóta magyarnóta. Kacsóh Pongrácz: Rákóczi megtérése. Előadja: Járny József operatőres. Zongoránál: Petri Endre.

SZÜNET.

5. Paganini: XII (e moll) szonáta. Veszey Ferenc: Vizesés. Hubay Jenő: Hülámzó Bahaton (Csárdajelenet) Sarasate: Cigánydalok (Csak egy kislány...) Előadja: Albert Ferenc. Zongoránál: Petri Endre.
6. Liszt Ferenc: H-moll ballada. Bartók Béla: Régi magyar néptáncok. Előadja: Petri Endre zongoraművész.
7. Hymnus: Zenekar-dalárda, vezényel Ursutz József karnagy.

VERSEK

Sarlós Boldogasszony.

Add ide a sarlód
Drága Szűzanyám,
Hadd szedjem a markot
Szentfiad után,
Ki most arat.
Ő maga mondta:
Érett a kalász,
Sok az aratás és
Kévis a munkás...
O hadd segítsek,
Hogy lelkeket mentsek!
Add ide a sarlód
Drága Szűzanyám,
Hadd szedjem a markot
Szent Fiad után.

Hadd szedjem a markot,
Kévébe hadd kössem:
Aranykalászból lesz a
Buzakereszt.
Cséphadaróval,
Nézd mint verik össze!
Fájdalom így vezet lelket az üdvre,
Minden csapás után a
Buzakereszt
Magából áldott
Magesdi kereszt.

O hadd szenvedjek,
Hogy lelkeket mentsek!

Pici buzaszemből
Hófehér lisztet
Öröl az Élet nagy
Malomkereke.
Hófehér lisztből
Kicsi kerek Ostya
Készül: a lélek
Életkenyere.

Add ide hát sarlód,
Drága Szűzanyám,
Hadd szedjem a markot
Szent Fiad után.
O hadd segítsek,
Hogy lelkeket mentsek!

M. Z. E.

Csopak 1940. Szent István estjén.

Uram, telhetik-e örömd bennem,
Mikor ilyen szomorú, üres a lelkem?
Jóságos kegyelmed mindennel eláraszt,
Hálát bennem mégis alig, hogy találhatok.

Olyan most a lelkem, mint a kiaszott rét,
Melynek az izzó nap leperzselte fűvét.
Tegnap tele volt még sok örömvirággal,
Fel-felcsendült benne csicsorgó madárdal,
Harangvirág-tündér csengő kacagása,

Hétszázalék.

Hétfőtől kezdve a magyar munkás magasabb bérért dolgozik. Pár nap vagy hét és emelik a magántisztviselők fizetését is és illetékes hely nyilatkozata szerint még október folyamán sor kerül a köztisztviselői javadalmazások rendezésére.

A magyar társadalom örömmel és megnyugvással fogadta a Kormány intézkedését, amely alapos, pontos mérlegelések után rögzítette a múlt héten életben volt munkabérek s akként intézkedett, hogy azokat hét százalékkal emelje. Az a hivatalos jelentés, amely beszámolt a minisztertanács e határozatáról, mint ismeretes, közölte egyben azt is, hogy a tényleges viszonyokhoz igazítják a tisztviselői fizetéseket is.

Hétszázalék voltaképpen nem nagy összeg, mégis jelentős segítség a mai magyar viszonyok között. Mindenekelőtt tisztában kell lennünk azzal, hogy amikor lánghat áll a fél világ, amikor harcban állanak egymással Európa nagyhatalmai, Magyarország sem vonatkozhatik el a nemzetközi helyzet eseményeitől. A magyar pénzügyi és gazdasági politika előrelátó óvatosságának köszönhetjük, hogy Európa legstabilisabb valutája a pengő és, hogy Magyarországon tapasztalható legkisebb mértékben az árak emelkedése. Az árindex nálunk növekedett a legkisebb mértékben, ám mégis növekedett és ennek a tudomásvételét jelenti a jövedelmek hatósági emelése. Amikor az emelés mértékéről volt szó, a kormány gondosan figyelt a termelési költségekre, de gondolt arra is, hogy a fogyasztók közötti segítséget hozzászámítsa az emelkedő árak megfizetéséhez. A termelő jövedelmének fokozása, éppen a termelés folytonosságának és fokozásának biztosítása érdekében, elkerülhetetlen volt, ám szükségesnek mutatkozott a fogyasztók közötti segítség vásárlóerejének megnövelése is.

A magyar állam pénzügyi erejét az utóbbi évek igen nagy mértékben vetették igénybe. Alig két évvel ezelőtt szerztük vissza katonai egyenlőségünket és erre az időre esik az erős magyar had-

sereg életrehívása és felszerelése. Felelőleges bizonygatni, hogy a magyar honvédség, amelyik immáron harmadszor vett részt a Szent Koronához visszatért ősi, magyar területekre, tekintélyes áldozatokat követel az államkincstártól. A földszabadult területek talpraállítása, kulturális és gazdasági életének visszaállítása a magyar egészbe, szintén hatalmas összegeket emészt fel és mindez áldozatokat a magyar élet csak akkor tudja zavartalanul meghozni, ha gazdasági rendünket a nagy cél érdekében bizonyos keretek közé foglalják. A termelési költség emelése, a javadalmak hét százalékkal való szaporítása, a termelő, a fogyasztó és államkincstár érdekeit hozza összhangba, a szükséges egyensúly megteremtésével biztosítva a kulturális és gazdasági munka zavartalanulását.

A termelő, az ipari munkás, a tisztviselő osztály megsegítése egyetemes nemzeti érdek s a kormányzat szerencsés kézzel oldotta meg ezt a nehéz problémát. Óhatatlan volt a termelés költségeinek egy bizonyos emelése, ez viszont maga után vonta a fogyasztói árak némi drágulását, aminek természetes következménye a bér és fizetésemelés. Nehéz kérdések ezek, amelyeket akként kellett megoldani, hogy ne indítsanak meg feltartóztatlan drágulási folyamatot. A gondos számítások alapján megállapított mértéktartó emelés pontosan a kívánt célt éri el. Ez a kormányintézkedés lépést tart az étellel.

Szombaton tehát néhány pengővel nagyobb bért visz haza a munkás, jövő elsején előreláthatólag már a megnövekedett fizetést veszi fel a tisztviselő, ám ugyanakkor a hatósági ármegállapítás megakadályozza azt, hogy a spekulatív áralkulás a maga hasznára orozza el ezt a segítséget. Idejében jött jó intézkedés ez — a nemzeti társadalom hálával és megnyugvással fogadja Teleki Pál gróf miniszterelnök és kormányának az élet-nívót javító e rendelkezéseit.

Harangkongatás után következik a zsolozsma.

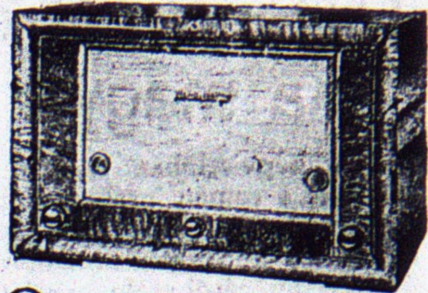
K. K. — Aki a spanyolországi Saragossában járt az nem felejt el a tenger felé emelkedő gyönyörű katedrális. A kupolákat és tornyokat már messziről látni és ennél a dómnál feltűnő a kupolának és a karcsu tornyoknak harmonikus egybeolvadó építkezése, a kupolák jó szélesek és a tornyok pedig finoman karcsúak. Ezáltal az egésznek szilhouetteje olyan tipikus, hogy az ember

nem olyan könnyen felejt el. Az El Pilar nevű katedrális harangjai, mint minden templom harangjai a hívőket a misére hívják meg, de ennél a katedrálisnál az a furcsaság, hogy minden egyes tornyban megszólalnak a harangok, amiáltal egy gyönyörű harangjátéknak vagyunk fültanúi, különösen nagyobb ünnepek előtti napokban. A rendes toronyórákon kívül az El Pilar most egy újdonsággal lepte

TELEFUNKEN

441 V

atökéletesen
tisztahangú

Super rádió

meg a hívőket, a kupolákat koronázó négy toronyban négy nagy hangszórót helyeztek el és ezek minden órában egy rövid zsolozsmát vagy egyházi dalt játszanak, így ezek a dalok a világ négy tája felé hangzanak el és gyönyörű változatosságot jelentenek a hívők számára. A tornyok körül villamos fényírással az illető dal vagy zsolozsma szövegét ismer-tetik, úgy, hogy a tereken és utcákon haladó ember a dallal együtt mindjárt annak szövegét is megismerheti. Gyönyörű szép gondolat és ez is igazolja, hogy az Egyház nem zárkózik el a technika legújabb vívmányainak alkalmazása elől, sőt nagyszerűen alkalmazni tudja azokat. Az Egyház történelmében ez az első eset, hogy az utolsó harangkongatás után megszólalnak a hangszórók az egész város felett. Az El Pilar eme hangszóró felszerelését még a spanyol háború idején szállította a berlini Telefunken társaság, akkor Saragossa a nemzetiek kezén volt, messze előrelátva a vörös állások közvetlen közelében, a város domja már akkor hirdette a saragossai Szűz emléket és bizony nem egy vörös katonát megdöntötte magát és otthagynya állásait, visszatért a nemzetiek és a hívők seregébe. A zsolozsma szövege a következő:
„Áldjuk és dicsérjük az órák, amelyben legszentebb Szűzünk, Mária személyesen eljött Saragossába, Saragossába. Mindörökké áldva és dicsérve legyen ennek emléke!”

Nem gyönyörű gondolat? Most mind több spanyol templom utánóznia akarja az El Pilar modern és mégis ájtatos eszméjét.

Hírek és különféle

Október.

Ilyenkor, október elején, már tul vagyunk azokon a testi-lelki problémákon amelyek elé az ősz állit bennünket. Most már nemcsak beletörődünk az őszbe, már

Ne olvassa

csupán, hanem vesse jól emlékeztetőbe, hogy gyorsan meggazdagodni kis befektetéssel csakis a magyar kir.

osztálysorsjátékon

lehet!

Vegyen sorsjegyet

az új osztálysorsjátékra!

Huzás október 19-én.

Hivatalos árak:

Egész P 28.— | Negyed P 7—
Fél P 14.— | Nyolcad ... P 3.50

Minden este jó hangulat a

„Pannonia”

étteremben.

Regina pacis,
Ora pro nobis!

M. Z. E.

szeretjük is, — „rájöttünk az izére,” mint mondan szokták. Annyira, hogy már nem is nézünk hátra, a tovatúnt nyár után, hanem előre álmodunk és beszédünkben, álmunkban egyre sürűbben jelentkezik ezek a szavak: fűtés, hó, karácsony, újév, otthon.

„Mindenütt jó, de legjobb itthon” mondjuk és halljuk, valahogy barátságosabb az élet a meleg szobában... Szívesen visszatérünk törzsvendéglőnkbe, törzsszobánkhoz, amelyet ugyanilyen szívesen hagytunk ott, amikor a tavasz, a nyár kitárta előttünk kapuit Szívesen vagyunk otthon, négy fal között és felfedezzük — például — könyveinket. Vagy régi levelekben böngészünk és emlékezünk.

Van egy német regény, amelynek ez a címe: Vakáció, — önmagunktól. Az igazi vakáció, amely élvezet önmagunktól, igazi életünk: a tavasz, a nyár. Ősszel véget ér ez a vakáció és mi szépen visszatérünk önmagunkhoz. A külső dolgok valahogy elvesztik jelentőségüket és fontosabbá válik számunkra: mi történik a lakásunk és a lelkünk négy falán belül. Ki tudja, hogyan, de egyszerre csak idegeneknek érzünk olyan embereket, akiknek társaságát szinte kerestük nyáron át. Élesebben látjuk önmagunkat, életünket és az embereket, józanabban ítélünk, magunk és mások felett, kissé a magányosságot is becsülni kezdjük, amit oly nehéz lett volna viselni tavasszal és nyáron.

Ezek azok a napok, amelyek megtanítanak arra a bölcsességre, hogy a világ néha elfér egy lámpa fénykörében és ez a kicsiny világ épp oly végtelen lehet, mint a nagy világ. Ezek az októberi napok megmutatják az embernek a lemondás szépségét és figyelemzetnek arra, hogy nemcsak a rügylakadás szép, hanem a levélhullás is.

Oktoberben az ember kibékül önmagával és néha úgy érzi: megérti az embereket... —y—n.

Oktober 6. Ünnepszeg a Hirschgyárban vasárnap este a hirschgyári levén. ezászló alatt emlékezett meg a gyári levéntegegyesület az aradi vértanúkról. A levéntegegyesület után Szpisák Pál szavalt, majd pedig Kemes József tartott megható beszédet az aradi tizenháromról. Impozáns volt a nagy sötétben világító lámpionos levénfeszakasz, mely az ünnepség befejezése után díszlépcsőben haladt el a zászló előtt.

Tantestületi gyűlés. A Salgótarjáni Köszénbánya R.-T. tantestülete f. évi október hó 4-én tartotta a f. tanévben az első gyűlését, amely a román uralom alól felszabadult területekről való megemlékezés jegyében folyt le. Blánár Sándor elnöki megnyitó beszédében a székeltségben rejlő nagy nemzeti értékeket méltatta. Vadkerti Béla „A felszabadult Erdély multja történelmünk milliójében” címen tartott nagy érdeklődéssel hallgatott előadást. Környei József az elemi iskola V.—VI. osztályában alkalmoszerű gyakorlati tanítást tartott a visszacsatolt területtől. — A gyűlésen Korompay Lajos bányai főtanácsos, bányaigazgató is megjelent és felszólalásában kifejtette, milyen társadalmi tevékenységet vár a társ. tanítólktól. Az értekezlet behatárolt foglalkozott a gyermekek katonas nevelése ügyében kiadott rendelettel is s megbeszélte a végrehajtás módjait.

Vám-olajfűtés díjának megállapítása. A miskolci mezőgazdasági kamara szeptember 17-én felterjesztést intézett a földmívelésügyi miniszterhez, amelyben egy rendelet kiadását kérte, hogy a világháborús gyakorlatnak megfelelőleg, az olajfűtésre berendezett malomok, illetve olajfűtők ezen munkájukért ma is csupán a pogácsát vonhassák le vámnak. Most a gazdák közönség nagy megnyugvással vette tudomásul, hogy a miskolci kamarának az Országos Mezőgazdasági Kamara által is támogatott ezen előterjesztését a földmívelésügyi miniszter magáévá tette és annak értelmében áttért az iparügyi miniszterhez.

Felhívás.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter ur az 1941. évben, hosszabb ideje egy helyben szolgáló gazdasági családok és munkások részére pénzbeli jutalmat és elismerő oklevelet fogadományozni. Akik erre a jutalomra és elismerő oklevélre igényt tartanak, legkésőbb november hó 10-ig jelentkezzenek az illetékes járási főszolgabírónál.

Nyílttér.

„Elemtári bérleti keresővonalon” lekvő nagy bányavállalat, idényben közel ezer létszámú munkássága ellátására. Elemtár kánnal van egybekötve. Csak tökéletes trafik és italmérési engedélyre jogosultak lehetnek számításba. Ajánlatokat „Ügyes kereskedő” jelíggel szerkesztésig továbbíthat.

Hidegvér.

Bár ökölbe rándul a kezünk és elönti az indulat az agyunkat, mégis parancsolunk magunknak, mert tudjuk, hogy a történelmi nemzeteknek nagyobb türelme és távolabbi néző önmérséklése van szükségük. Mi már láttunk nagyobb viharokat is. Nem egyszer volt úgy, hogy a távoli szemlélő szánakozva mondta: Vége szegény Magyarországnak, csak mi magunk, meg azok a kevesek, akik ismernek bennünket, nem estünk kétségbe.

Az tud ur lenni, aki jól tud engedelmeskedni önmagának is. Ez a tükör annak az ezer esztendőnek, amiről a magyarsággal kapcsolatban írt a történelem. A mesterséges felháborodás, a hazug alapokra épített mult és álomkődbe vesző jövő bennünket nem nyugtalanít. A magyar érdek most is hidegvér, tiszta fejet és minden pillanatban ugrásra-ütésre készen álló állapot követel.

Hasztalan acsarkodnak és mesterkednek a tulsó oldalon, nem önti el úgy a harag az agyunkat, hogy tettünket később meg kelljen bánnunk. Ha elérkezik az ideje, nem késünk egy szembunyásnyit sem. Addig csak megjegyezzük azt a tengeri könnyet, pataként ömlő

Malthus tanára rácsafolt a valóság.

Ma már világszerte felismerték Malthus tanainak alapvető tévedését. A népek boldogságának nem lehet — akármilyen hosszú ideig hitték is — számbeli gyöngeségük az alapja. A népek élete ma is a folytatott állandó küzdelem, amelyben az erősebb legyőzi a gyengét. Nemzeti öncéluságot aktiv népesedési politika nélkül nem lehet hirdetni. Franciaország rettenetesen lakott a népesedéspolitika terén elkövetett évtizedes mulasztásaiért. Az anyagi javakban, nyersanyagforrásokban bővelkedő nagy kultúrát nemzetnek lassu kihálódásában levő lakossága miatt az anyagi jólétnek és hatalmi pozíciónak eddig élvezett fokáról is le kellett szállnia. Mindenesetre tény, hogy Franciaország katonai katasztrófáját évekkel, évtizedekkel megelőzte az állam ipari, gazdasági visszaesése, amely végeredményben szintén a népszaporodás stagnáló irányzatával függ össze.

Az egyén boldogsága végre mindig a nemzeti biztonságban, az állam hatalmában gyökerezik. Abol erős, élni akaró új nemzedék serdül fel, ott rendszerint

vért és felirunk minden szenvedésszületését, hogy majd keményebb legyen az útunk és élesebb a kardunk, ha tette kerül a sor.

Nem fenyegetünk, nem fenekedünk, hanem várunk. A történelmi hivatású nemzet biztos öntudatával, csatlakoztatlan érzékével és bátorságával.

bőven van munka, a gazdasági élet virágzik, minden vonalon élet pezseg. Abol kevés gyermek születik, ott hovatovább a gazdasági élet természetes menete is megakad. Külföldről kell munkaerőket hozatni stb.) Az újabb német népesedéstudomány a leghatározottabban megcáfolja azt a még néhány évvel ezelőtt vallott felfogást, hogy a kisebb családok könnyebben boldogulnak, mert nagyobb anyagi biztonságban élnek a népesedéknél. A közelmúlt megrázó példái mindenütt jobban mutattak rá arra, hogy milyen tragikus hirtelenséggel, kártyavárásszerűen omlik össze az egyén gazdasági biztonsága, mihelyt a nemzet alapjaiban rendül meg.

Az életerős, élni akaró nemzetnek tehát minden időben, békében és háborúban egyaránt minden rendelkezésére álló eszközzel elő kell segítenie népeségszaporodását, nemcsak hadászati és politikai megfontolások miatt, hanem az egyén boldogulása érdekében és magasabb emberbaráti okokból is. M. N.

Hová mész Románia?

Ökölbeszórul a kéz, összezáródnak a fogak. Alig egy hónapja, hogy mámoros lelkünk örömteljes szívünk hangos dobogásától kísérve lépték át felvirágozott honvédeink az erdélyi határ egykori sorompóit és az öslakosság örömkönyei között vették birtokukba azt a területet, melyet a bécsi döntés Magyarországnak ítelt. A döntés, melyet Románia kért, nemcsak földterületre vonatkozott, de pontosan előírta, hogy mi legyen a soruk azoknak a kisebbségeknek, illetve nemzetiségeknek, amelyek egyik vagy másik oldalról odaát maradtak.

Már az első napokban riasztó hírek érkeztek. Románia belső vájúdása bizonytalan helyzetet teremtett és a történeket ennek a belpolitikai helyzetnek következtében előállított kilengéseknek számítható lehetett írni abban a reményben, hogy a helyzet tisztulása után az atrocitások önmaguktól vagy a belbiztonsági karhatalom fellépése folytán megszűnnek. Ebben a feltételezésben azonban csalódunk. Az eddig elszórtan jelentkező ki-

lengések az utóbbi napokban kiterjedtek a Romániánál maradt Erdély összes magyar lakta részeire és ma az a helyzet, hogy a visszamaradt hatszáz ezer magyar lélek élete, vagyona, munkája bizonytalanul áll.

Minden román jogot formál arra, hogy üsdön egyet azokon a magyarokon, akiknek ősei menedéket, megélhetést és boldogulást biztosítottak számukra akkor, amikor hazájukból Erdélybe szivárogtak. Magyarok vére folyik Erdélyben. Gyilkosságok, csonkítások és rablások jelzik az utat, amerre a magyarok ezreinek tömege vonul megkínzottan és megalázottan Magyarország felé, hogy tanubizonyosságot szolgáltva követeljen intézkedést, mely legyen bármilyen szigorú mégis határai között marad annak, amit nyugati kultúrának és emberségnek neveznek.

Magát a tengelyhez közelállónak mondó Románia az egyik oldalon elfogadja és kéri a tengelytől a garanciát, amely létét és fennállóságát biztosítja, a másik oldalon ugyanazon tengelynek dön-

tését felrugja és semmibe veszi. A magyarok számára a bécsi döntés megadja a jogot, hogy ősi földjükhöz a románokkal azonos jogok mellett tovább élhessenek, Románia számára pedig előírja, hogy ezeket a jogokat és életlehetőségeket a kisebbségek számára biztosítsa. Ez az előírás, hogy mi a gyakorlat azt látjuk, amikor vérző testű, kiéhezett és kifosztott magyar testvéreink ezrei át lépnek határainkon, szemükben a könny és a félelem rémülete.

Balkáni módszerekkel történik itt kísérlet, hogy kijátszák a bécsi döntést és középkori kintások eszközeitől sem riadnak vissza, hogy Erdély vissza nem tért részében lakó magyarságot optálási nyilatkozatok aláírására bírják. Minden eszközt megragadnak, hogy megszabaduljanak attól a rétegtől, mely megmaradt országukban az elitet, a felsőbbrendűséget és a szellemet jelenti.

Hová vezet ez az út. Romániában úgy látszik elfelejtik az analog eseteket. Ez történt ha nem is ilyen barbár formák között Lengyelországban is, ahol szintén éltek másodrendű állampolgárok, akikről szintén meg volt az élet-és vagyonbiztonság. Mi lett Lengyelországból, ebből a harmincötmillió államból? Elfellettették volna, hogy a túlfűtött cseh nacionalizmus miként bánt a Szudéták németjeivel? Hol van ma már Csehszlovákia? Mi magyarok pedig nem felejtettük el, hogy ugyanekkor magyar testvéreink is bántalmazásoknak voltak kitéve. Ha nem is oly nagy számban, de Csehszlovákiából is érkeztek magyar menekülők, akiknek legnagyobb része ma ismét békében él otthonában.

Az Erdélyből menekültek ügye nem politikum, vagy kormányügy. Ez az egész és osztatlan magyarság ügye. Egyöntetűen és egy elhatározással nézünk át a határon túlra. Jusszon eszébe végre Romániának, hogy minden ürelemnek van határa és mi már elérkeztünk oda. Egyelőre retorzióval élünk. A román kormány figyelmeztetésére, az erdélyi vezető román réteg közül kiutasítások történtek, természetesen összehasonlíthatatlanul emberségesebb formák között mint azt Románia tette. Ez csupán az első lépés és további retorziós szigorításokkal számolhatunk odaát és ha ez sem ér cél, Magyarországon majd más módot alkalmaz az ottani magyarok megvédésére.

A bgyarmati m. kir. pénzügyigazgatóságtól.
2595-1940. II. szám.

Felhívás.

az időszaki (idény) vállalkozások 1940. évi általános kereseti adó-bevallásainak beadására.

Az egyenes adókra vonatkozó egyes törvényes rendelkezések módosításáról és kiegészítéséről szóló 1940. XXII. tc. 19. §. értelmében az időszaki (idény) vállalkozásoknál az általános kereseti adó alapja az idény alatt elért tiszta nyereség, ennél fogva az ilyen adózók ált. kereseti adóját a következő évi rendes adó kivetési eljárás bevétele nélkül az idény befejezte után soronkívül kell kivetni.

Ezen törvényszakasz életbeléptetése és végrehajtása tárgyában kiadott 139600/1940. VII. P. M. számú rendelet alapján (megjelent a Budapesti Közlöny 1940. évi 222. számában) ennél fogva felhiva a kir. pénzügyigazgatóság mindazokat az időszaki idény-vállalatokat (üzletek, üzemek, foglalkozások stb.), amelyeknek működése a f. évi április hó 1-től október hó 31-ig terjedő időszakra esik, hogy az 1940. évi ált. kereseti adó bevallásukat az üzletét zártától számított 15 napon belül, de legkésőbb f. évi november hó 15. napjáig a törvényben, de egyben alább is közölt következmények terhére adják be.

A bevallások annál a községi előjárónál (városi adóhivatalnál) adandók be, melynek területén az adózó a helyhez kötött foglalkozást folytatja. Helyhez kötött foglalkozás pl. üzlethelyiség, raktár, műhely, elárúsító iroda, orvosi rendelő stb. Akinek több helyen van üzlettelepe, az minden egyes ilyen üzlettelepről külön-külön bevallást adni köteles. A helyhez nem kötött foglalkozásokról a bevallás az adózó állandó lakhelyén adandó be.

Az időszaki vállalkozásoknál az adó-alapot nem lehet változtatlanul fenntartani, (rögzíteni) azért kivétel nélkül minden ilyen vállalat köteles adni bevallást.

Időszaki (idény) vállalkozásoknak tekintendők a fenti meghatározás keretén belül mindazon vállalkozások, amelyek csak a fent megjelölt időszakban folytatják működésüket, tehát amelyek ugyszólván csak a nyári idény alatt vannak üzemben s az év többi részében szünetelnek, ilyenek pl. a nyári üzemek, szállodák, penziók, kifözések, cirkusok, mutatványos bódék, strandfürdők, sportpályák, fagyaltosok, bérceplők, arató-vállalkozók s effélék. Ellenben nem tekintendők ilyeneknek az olyan termelési és a munkaévd szerint működő vállalkozások, melyeknek üzleti évük egész tartama alatt vannak bevételeik és kiadásai. De nem tartoznak az idény-vállalkozások közé a társulatiadó alá eső üzemek, üzemek és foglalkozások sem.

A bevallások az eddigi előírt hivatalos nyomtatványon adandók be, amely nyomtatvány az előállítási költség megtérítése ellenében a községi előjáróságnál (városi adóhivatalnál) szerezhető meg A bevallás kiállítására nézve az eddigi érvényben volt előírások érvényesek. De itt is megjegyzi a kir. pénzügyigazgatóság, hogy:

a) a bevallást rendszerint maga az adóköteles tartozik kiállítani és benyújtani. A nem önjogi természetes személyek, valamint a jogi személyek nevében a bevallást a törvényes képviselő adja, aki képviseltjének érdekeit aztán az egész kivetési eljárás során felelősség mellett képviseli. De beadható a vallomás meghatalmazott által is, ennek eljárásáért azonban a meghatalmazó anyagilag is felelős.

b) ha valaki a bevallási ívet kitölteni nem tudja, az a községi előjáróság segítségét veheti igénybe, az adózó azonban ily esetben is köteles a bevallási ívet sajátkezűleg aláírni.

A bevallás zárt borítékban is beadható, ebben az esetben azonban a borítékon fel kell tüntetni az adózó nevét, lakását és azt a körülményt, hogy a boríték adózó bevallását tartalmazza.

A bevallás trágát az idény (időszak) alatt elért tiszta nyereség képezi. Ezért az ilyen vállalkozásokról az 1927. évi 3000P M. sz. hivatalos összeállítás 50. §-ában foglalt rendelkezéseknek megfelelő külön könyveket kell vezetni akkor is, ha egyébként az időszaki vállalkozás az adózó más üzletével, üzemével vagy foglalkozásával szoros kapcsolatban

van. Tehát külön könyvet kell vezetni az idény alatt nyilvántartott üzletéről, annak a kereskedőnek, aki a főüzlet helyén a kereskedelmi szokásoknak megfelelő könyveket vezet, illetve orvosnak az idény alatt elért nyereségéről, aki az év többi részében más községben állandó orvosi gyakorlatot folytat. Ily esetben a más üzlettel vagy foglalkozással összefüggő közös kiadásokból alkalmazottak, teherautó stb. százaléka az időszaki vállalkozás nyereségének kiszámításánál csak annyit lehet figyelembe venni, amennyi az egész évi kiadásból az idény tartamára aránylag esik.

Az idény-vállalkozásokról vezetőnkönyveket az idény lejártával le kell zárni és abban foglalt adatok igazolására szolgáló okmányokat a kivetés megtörténteig az adózó egyéb tevékenységére vonatkozó okmányoktól elkülönítve kell tartani.

A lezárt üzleti könyvek alapján eredménykimutatást kell készíteni és azt a bevallási ívhez kell csatolni.

Aki adóbevallását az előírt határidőben be nem adja, a kivetés során megállapított adóalap 1 százalékát, ha pedig azt külön felhívásra sem adja be, az adóalap 3 százalékát fizeti bírság fejében. A kétszeres megadóztatás elkerülése érdekében az 1940. évre a rendes adó kivetési eljárás során már kivetett adó törölve lesz, az erre történt befizetések pedig az erre történt befizetések pedig az ujonnan kivetett adóra fognak elszámoltatni.

Ezen új előírások alapján megállapítandó adóalapok csak a következő évi jövedelm adó kivetésnél lesznek az idény-vállalkozás jövedelme gyanúlat számbavevé és ezért az 1940. évre a rendes kivetés során megállapított jövedelemadó változatlan marad az ált. ker. adónak újbóli kivetése ellenére is.

Valótlan adatoknak bevallását a törvény mint adócsalást szigorúan bünteti. A jelen rendelkezésekkel összefüggő mindennemű felvilágosítást és utbagyitást készséggel ad a községi előjáróság (városi adóhivatal), a kir. adóhivatal vagy a kir. pénzügyigazgatóság.

Balassagyarmaton, 1940. október 3.
M. kir. pénzügyigazgatóság.

Hirdessen

„A MUNKA“

Politikai hetilapban!

Salgótarján m. v. polgármesteri hivatalától.
14834/1940. szám.

Tárgy: Zsidó árusoknak a keresztény vallásgyakorlattal összefüggő kegyeszerék árusításától való eltiltása.

Hirdetmény.

Közölni teszem, hogy Nógrád vármegye alispánja eltiltotta, hogy zsidófajú árusok és kereskedők a keresztény vallás gyakorlásával összefüggő kegyeszeréket (szentképeket, feszületeket) akár üzlethelyiségekben, akár pedig vásári és búcsujáró helyeken felállított bódékban árusíthassanak.

Salgótarján, 1940. október 5.

Dr. Förster Kálmán s. k.
polgármester.

Szeplő, májolt

ellen használjon

B u b i szeplőkrém

Kapható: SZÜCS-gyógyszertárban.

A Palladis október havi ujdonságai.

A szürke selyemkendő

Titokzatos események fűződnek ehhez a szürke selyemkendőhöz, ami nem is lehet másképp, ha megtudjuk, hogy a rejtelmek írójának M. Eberhartnak legújabb regénye viseli ezt a címet. Most jelent meg a Pengős Regények sorozatában az új Eberhart-kötet, amelyben el-

bódít a hírneves író szinte határtalan fantáziája. Egyidejűleg került könyvpiacra a két legírissabb Felpengős Regény. Egyikben, amelynek „Az egyiptomi nyaklánc” a címe a legújabb detektív-sztár, az ellenállhatatlanul kedves és félelmetesen lélekbelátó Philo Vance mutatkozik be, akinek Van Dine hódítóan népszerű könyveiben megírt csodálatos eseteit milliószámra olvassák Amerikában. A másik Felpengős kötet Törökne Kovács Hermin regénye „A várkastély vendége”, amelyben egy különös orvos és egy elszánt riporter-kisasszony viaskodnak egymással a bűnök árnyékában az igazsáért és a szerelemért. Október közepének meglepetése lesz az új Max Brand redény: „Az előkelő haramia”, amelyet a Pengős kiadásban olvashatnak a világszerte divatos író magyar hívei.

A P O L L O M O Z G Ó

12-én, szombaton d.u. 5, 7, 9
Október: 13-án, vasárnap d.u. 3, 5, 7, 9
14-én, hétfőn 5, 7 és 9 órakor

P É N Z B E S Z É L

VIGJÁTEK.

Fősz. Dayka Margit, Szörényi Éva,
Mály Gerő, Csontos Gyula,
Szabó János és Kovács Károly

16-án szerdán este 6 és 8
Október: órakor, 17-én, csütörtökön
este 6 és 8 órakor

A P O T Y A U T A S

FERNANDEL, JOSETTE
Fősz.: DAY, MARCEL VALLÉE és
JEAN DAX

Kieg.: Fox és Ufa hirdó!

Salgótarján m. város polgármesterétől.
14829—1940.

A zsidófajú árusoknak Nógrád vármegye országos vásáraitól, heti és napi piacairól való kiltitása.

Hirdetmény.

Közölni teszem, hogy Nógrád vármegye alispánja a 16537—1940. számú véghatározatával a helybeli és idegen lakóhelyű zsidófajú árusoknak a Nógrád vármegye területén tartandó országos vásárokon, búcsukon, heti- és napi piacokon árusítás céljából való megjelenését, azokon a történő helyfoglalását, illetve részükre az ottani árusítást 1940. október hó 1-i hatállyal megtiltotta.

Az e tárgyban intézkedő alispáni véghatározatot a mai napon egyidejűleg a városi hirdető táblán kiügyesztettem. Az alispáni véghatározat ellen a kifüggesztéstől számított 15 napon belül az alispán urhoz benyújtandó és a m. kir. kereskedelemügyi miniszter urhoz intézendő fellebbezéssel lehet élni.

Salgótarján, 1940. október 5.

dr. Förster Kálmán
polgármester

Bányamozgók műsora: A baglyasaljai és pálfalvai bányamozgók vasárnap október hó 13-án mutatják be MARTIRASSZONY c. pompás kiállítású, izgalmas, orosz tárgyú filmet. Főszereplők Marlene Dietrich, Robert Donat. Kísérő műsorok: Magyar, Ufa és világíradók.

Talált tárgy. 1940. szeptember hó 23-án a Szent Imre hegyen találtak 1 drb. aranygyűrűt. Igazolt tulajdonosa a hivatalos órák alatt átveheti a rendőrkapitányságon.

Európa új divatközpontja Bécs. Az egykori „császárváros” a női divat terén már régóta vezető helyet tölt be. Legutóbb komoly kísérletek történtek annak érdekében, hogy Bécs Közép-Európa központjának szerepét is átvégye. A híres bécsi szabónők továbbképzésén kívül ezentúl nagy súlyt vetnek arra is, hogy elsoranguan képzett férfiszabászok álljanak a bécsi ipar rendelkezésére. Az egyik nagy bécsi ruhavállalatban néhány nappal ezelőtt nyitották meg a férfiszabók első közös tanoncműhelyét. A bécsi ipar-

fejlesztő törekvések komolyságára jellemző, hogy az új szabóműhely megnyitásán hivatalos bécsi körök is képviseltették magukat. (M. N.)

Talált tárgy. 1940. szeptember 23-án a Karancs utcában találtak 1 drb. használt női kabátot. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrkapitányságon.

Salgótarján m. város polgármesterétől.
15082/1940.

Ragadós száj és körömfájás Salgótarjánban.

Határozat.

A városi állatorvos jelentése szerint Salgótarjánban f. évi október hó 8-án a ragadós száj és körömfájás járványosan megállapítottán, a betegség elhajtása érdekében következőképp intézkedem:

1. A betegség fellépése közhírré teendő azzal, hogy a hasítottkormány állatok mindenféle megbetegedése, továbbá minden a fenti betegségben történt elhullása külön is bejelentendő az előjáróságnál, továbbá, hogy a hasítottkormány állatok közös legeltetése tilos. 2. A fertőzött és a szomszédos udvarokat szigorú zár alá veszem. Hasítottkormány állatokat innen kivinni, vagy ide bevinni, ilyen állatok nyerstermékeit, istállóeszközöket, szénát, zabot, almot, trágyát kivinni tilos. 3. Az udvarok bejáratát „Ragadós száj és körömfájás” feliratu cédulával meg kell jelölni és az ilyen udvarok bejáratának környéke naponként forró luggal fertőtlenítenendő. 4. A lezárt udvarokból lovat is csak akkor szabad kivinni, ha patáit előbb megtisztították és fertőtlenítték. 5. A kutyákat megkötve, a baromfikat pedig elzárva kell tartani. A lezárt udvarok istállóiba idegeneknek bemenni tilos, különösen tilos meszarosoknak, henteseknek, kereskedőknek, herélőknek az ilyen udvarokba bemenni. A lezárt udvarok lakói távozás előtt kötelesek láb-belijüket és ruházatukat megtisztítani, kezüket pedig fertőtleníteni. 7. A beteg állatok tejét, vagy a vele egy istállóban lévő egészséges állatok tejét, ha tejelő állatok tőgyén elváltozások nincsenek, csak felforraltan „hatósági rendeletre forralt tej” jelzéssel szabad forgalomba hozni. Olyan állatok tejét, melynek tőgyén elváltozások vannak, emberei élelemre felhasználni, vagy forgalomba hozni tilos. Ilyen tejet csak a lezárt helyen lévő állatok etetésére, szabad forralt állapotban felhasználni. 8. A hasítottkormány állatok marhaleveleit be kell vonni, illetve ilyen állatokra marhalevelet kiállítani, vagy kezelni külön engedély nélkül tilos. 9. A beteg, gyanús, vagy fertőzésre gyanús állatokat csak engedéllyel, állatorvos jelenlétében szabad levágni. 10. A hullakat, amennyiben tulajdonosuk szappanfőzésre nem kívánja felhasználni, a dög-téren szabályszerűen el kell ásní. 11. A lezárt udvarok állományát a város állatorvosa nyilvántartja, a szükséges kimutatásokat elkészíti és minden hónap 1-én és 15-én közvetlenül feltejeszti. 12. A város egész határát zár alá helyezem. A városhoz vezető utakat „Ragadós száj és körömfájás miatt közszéki zárlat” felírással táblákkal kell ellátni. 13. Felkérem a m. kir. államrendőrkapitányságot, hogy fentiekben kívül ellenőrizze és akadályozza meg, hogy a városból hasítottkormány állatot, vagy ezek nyerstermékeit, takarmányt, trágyát külön engedély nélkül kivihessenek, a városba hasítottkormány állatot engedély nélkül bevigyenek, vagy városban ilyen állatot és takarmányt elhajtsanak, illetőleg átvigyenek. 14. A közös kutaknak, itatóknak, uszatóknak hasítottkormány állatokkal való használata tilos. 15. Állatvásárokról hasítottkormány állatokat felhajtani tilos. 16. A még nem beteg állatok mesterséges befertőzése csak az állatorvos jelenlétében történhetik. 17. Amint valamely udvarban az összes beteg állat meggyógyult, az istállót és az udvart ki kell tisztogatni és fertőtleníteni. 18. Amennyiben az utolsó elhullástól számított 14 nap eltelt és a zár alá helyezett udvarokban a trágya ártalmatlan tételtett, minden helyiség és berendezés, valamint állati nyerstermék fertőtleníttet, ez a körülmény a város állatorvosának haladéktalanul bejelentendő. Fenti rendelkezések megszegése, vagy kijáratása az 1928. évi XIX. tc. szerint büntetendő kábátást képez.

Salgótarján, 1940. október 9.

Dr. Förster
polgármester.